

СПОРАЗУМЕНИЕ
МЕЖДУ
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА СЪЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ
И
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА
СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ПРОЕКТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ЯДРЕНА МОЩНОСТ
НА ПЛОЩАДКАТА НА АЕЦ „КОЗЛОДУЙ“
И
ЯДРЕНАТА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКИ ЦЕЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Правителството на Съединените американски щати (наричани по-долу „Съединените щати“) и правителството на Република България (наричана по-долу „България“), наричани по-долу заедно „Страните“,

КАТО ПРИПОМНЯТ Споразумението за сътрудничество в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели между Съединените американски щати (САЩ) и Европейската общност за атомна енергия, съставено в Брюксел на 7 ноември 1995 г. и 29 март 1996 г. („Споразумение за мирно ядрено сътрудничество между САЩ и Евратом“);

КАТО ОТЧИТАТ, че Съединените щати и България са членове на Международната агенция за атомна енергия и страни по Договора за неразпространение на ядреното оръжие, съставен във Вашингтон, Лондон и Москва на 1 юли 1968 г., и че всяка от тях е сключила с МААЕ Споразумение за прилагане на ядрените гаранции и Допълнителен протокол;

КАТО ОТЧИТАТ, че България е член на Европейския съюз, страна по Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия („Договора за Евратом“), страна по Виенската конвенция за гражданска отговорност за ядрена вреда, съставена във Виена на 21 май 1963 г., и страна по Съвместния протокол относно прилагането на

Виенската конвенция и Парижката конвенция, съставен във Виена на 21 септември 1988 г.;

КАТО ПРИПОМНЯТ Меморандума за разбирателство между правителството на Съединените американски щати и правителството на Република България относно стратегическото сътрудничество в областта на ядрената енергия за граждански цели, подписан във Вашингтон и София на 23 октомври 2020 г.;

КАТО ПРЕПОТВЪРЖДАВАТ общото си виждане, че сътрудничество в областта на ядрената енергия за граждански цели между САЩ и България е важен елемент от техните двустранни стратегически отношения и може да играе жизненоважна роля за насърчване на сигурността и декарбонизацията на енергоснабдяването на България, като същевременно осигурява значителни допълнителни ползи за енергийната сигурност на Съединените щати и европейските съюзници;

КАТО ПРИЗНАВАТ желанието на България да продължи да развива атомната си електроцентрала на площадката в Козлодуй, с добавянето на блокове 7 (K7) и 8 (K8), както и потенциалното желание за допълнителни енергийни Проекти в бъдеще;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че партньорството в областта на ядрената енергетика за граждански цели между Съединените щати и България датира от 2000 г., когато американската индустрия за първи път се включва в програмата за модернизация на АЕЦ „Козлодуй“;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Съединените щати са лидер в областта на ядрените технологии, безопасността, сигурността и неразпространението на ядрени материали (неразпространението), с над 65-годишен опит в износа на ядрени енергийни технологии в световен мащаб и с богат експертен опит в целия сектор на ядрената енергетика на САЩ, включително и държавния сектор, националните лаборатории, академичните среди и индустрията;

КАТО ПРИЗНАВАТ желанието на България да разшири, чрез сътрудничество между Страните, ядрения си сектор за граждански цели в широк спектър от аспекти на ядрената енергия за граждански цели, като ядрена безопасност и сигурност, снабдяване с ядрено

гориво, правна уредба в областта на ядрената енергетика, управление на отпадъците, системи за управление на качеството, иновативни (усъвършенствани) технологии, като малки модулни реактори, трансфер на технологии, локализация и обучение на работната сила;

КАТО ИЗРАЗЯВАТ взаимния си интерес от напредъка на това сътрудничество в подкрепа на общия ангажимент за постигане на най-високите съвременни стандарти за ядрена безопасност, сигурност, ядрени гаранции и неразпространение;

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ангажимента си към Насоките на Групата на ядрените доставчици;
и

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ, че ядрената енергетика представлява устойчив източник на енергия, който допринася за енергийната сигурност и намалява въглеродните емисии;

СЕ СПОРАЗУМЯХА, КАКТО СЛЕДВА:

ЧЛЕН 1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За целите на настоящото споразумение:

- (а) Терминът **„Изпълнител на инженеринг, доставка и строителство“** означава субектът, предоставящ услуги за доставка и строителни услуги за Проекта;
- (б) Терминът **„Национални закони“** означава националните закони и подзаконови актове на всяка от Страните, включително за България, приложимите закони и подзаконови актове на Европейския съюз, в това число Договора за Евратом, Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, както и тяхното вторично законодателство.
- (в) Терминът **„Друг участник“** означава всеки български, американски или друг частен или държавен или контролиран от държавата субект, който предлага доставки, оперативни услуги или финансиране за Проекта по договор или по някакъв друг начин.

- (г) Терминът **„Програма“** означава сътрудничество между Страните, свързано с гражданската ядрена програма на България, което включва Проекта и, при общо решение на Страните, всякакви други потенциални ядрено-енергийни Проекти в България, като например потенциален нов реактор в АЕЦ „Козлодуй“ („блок 8“ или „K8“), и разработването на усъвършенствани ядрени технологии;
- (д) Терминът **„Проект“** означава Проектирането, изграждането и пускането в експлоатация на един нов реактор с инсталирана мощност от най-малко 1000 мегавата в АЕЦ „Козлодуй“ („Блок 7 на Козлодуй“ или „K7“);
- (е) Терминът **„Проектна компания“** означава компания с регистрирано седалище на територията на България, създадена за изпълнение на целите на Проекта, която се очаква да бъде пряк инвеститор в Проекта и да бъде контролирана от правителството на Република България, с потенциално участие на други инвеститори, съгласно законите и подзаконовите актове на България; и
- (ж) Терминът **„Участник в Проекта“** означава всяка българска или американска частна или държавна, или контролирана от държавата организация, която участва в Проектната компания.
- (з) Терминът **„Доставчик на технология“** означава субектът, който предоставя технологията на ядрения реактор съгласно Проекта;

ЧЛЕН 2. СЪТРУДНИЧЕСТВО СЪГЛАСНО НАСТОЯЩОТО СПОРАЗУМЕНИЕ

1. Всяка страна си сътрудничи съгласно настоящото споразумение, при спазване на нейните национални закони и международните споразумения, по които е страна, и в зависимост от наличието на заделени средства. Ако някоя от Страните установи несъответствие между разпоредбите на настоящото споразумение и нейните национални закони или международно споразумение, по което тя е страна, при

поискване Страните се консултират в съответствие с член 11 от настоящото споразумение относно подходящите действия, които трябва да бъдат предприети

2. Страните считат сътрудничеството по настоящото Споразумение за необходимо за постигането на важни и споделени правителствени цели. Тези цели включват отговорно използване на ядрената енергия за насърчаване на цялостната им енергийна сигурност, задоволяване на нуждите от чиста енергия, гарантиране на високо равнище на опазване на околната среда и задълбочаване на двустранните им стратегически отношения. България желае Програмата ѝ да продължи да отговаря на най-високите стандарти за ядрена безопасност, сигурност, надеждност, ефективност и неразпространение и желае да използва огромните експертни познания и опит на правителствените експерти, регулаторните органи, ядрената индустрия и националните лаборатории на САЩ при поддържането на тази цел. Съединените щати, като световен лидер в гражданската ядрена енергетика, са в състояние да осигурят най-високи стандарти и най-добри промишлени практики за граждански Проекти в областта на ядрената енергетика, включително най-добри практики, свързани с регулаторни рамки, технологии, изграждане, експлоатация, снабдяване с гориво и неразпространение. В подкрепа на дългогодишния си съюз и стратегическото партньорство, сътрудничеството по настоящото споразумение ще допринесе за постигането на съвместната цел на Страните да гарантират, че Програмата отговаря на най-високите стандарти, спомага за постигането на целите за чиста енергия и насърчава общите цели за енергийна сигурност.
3. Страните си сътрудничат пряко в следните дейности:
 - (а) консултации и обмен на експертен и технически принос за постигане на напредък в цялостното разработване на програмата;
 - (б) участие на субекти от трети държави в Проекта, при спазване на приложимите национални закони на Страните;
 - (в) идентифициране на потенциално финансиране и на икономически структури, които ще подкрепят финансирането на Проекта, включително допълнителни

варианти за подобряване на търговската жизнеспособност на Проекта с цел улесняване на инвестициите от субекти, различни от Проектната компания и България;

(г) насърчаване на ядрената енергия за граждански цели в рамките на Европейския съюз, включително чрез многостранен ангажимент, като безопасен и устойчив източник на енергия, който намалява глобалните въглеродни емисии, като по този начин спомага за смекчаване на изменението на климата;

(д) организиране на работни срещи, срещи, семинари или конференции, включително такива за повишаване на обществената осведоменост и приемане на използването на ядрената енергия за мирни цели;

(е) проучване на разработването и внедряването на иновативни ядрени технологии, включително усъвършенствани реактори и технологии за управление на радиоактивни отпадъци;

(ж) обмен на информация в подкрепа на горепосочените дейности; и

(з) консултация относно физическата и киберсигурността на ядрените съоръжения.

4. Страните улесняват, насърчават и/или популяризират, според случая, следните дейности, когато се извършват от Проектната компания или участниците в Проекта, според случая, при спазване във всеки отделен случай на политиките, процедурите, изискванията и правото на независимо вземане на решения на Проектната компания и на участниците в Проекта:

(а) разработване, изграждане и финансиране на Проекта, включително координация с агенции за експортно кредитиране от трети държави, според случая;

- (б) развитие на експертен опит в управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци в светлината на съответните политики на България и в подкрепа на Проекта;
 - (в) предоставяне на техническа помощ и обучение на съответните български компании с цел повишаване на техния капацитет и експертен опит за изпълнение и администриране на Проекта; и
 - (г) оптимизация на локализацията в подкрепа на Проекта.
5. Страните могат да решат заедно, до степен, съответстваща на съответните им национални закони и по препоръка на Управителния комитет, да си сътрудничат по допълнителни проекти, свързани с ядрени приложения чрез Програмата, като например проекти за производство и съхранение на енергия, които не са свързани с ядрената енергия.
6. Всички дейности, провеждани съгласно настоящото Споразумение, са изключително за мирни цели. Всякакви трансфери на ядрен материал, оборудване или технологии в подкрепа на Програмата се уреждат от приложимите национални закони на Страните, включително приложимите изисквания за лицензиране, и от Споразумението за мирно ядрено сътрудничество между САЩ и Евратом, когато е приложимо.
7. Сътрудничеството по настоящото споразумение изключва споделянето на информация (включително информация, която се отнася за оборудване или важен компонент от него), която не е достъпна за обществеността и която е важна за Проектирането, изграждането, производството, експлоатацията или поддръжката на всяко съоръжение, проектирано или използвано основно за обогатяване на уран, преработка на облъчен ядрен материал, производство на тежка вода или производство на ядрено гориво, съдържащо плутоний.

ЧЛЕН 3. ДРУГИ ОБЛАСТИ НА СЪТРУДНИЧЕСТВО

В допълнение към дейностите, описани в член 2 от настоящото Споразумение, Страните могат да улесняват други съвместни дейности, свързани с настоящото Споразумение, които по препоръка на Управителния комитет могат да включват:

- (а) Сътрудничество по регулаторни въпроси, като се признава Споразумението между Комисията за ядрено регулиране на Съединените щати и Агенцията за ядрено регулиране на Република България за обмен на техническа информация и сътрудничество по въпроси на ядрената безопасност, съставен в Роквил и София на 1 и 7 декември 2023 г., в съответствие с независимия характер на регулаторните органи;
- (б) Лабораторен обмен;
- (в) Университетски обмен (и други образователни програми);
- (г) Обучение и обмен на персонал;
- (д) Разработване на веригата на доставки, сключване на договори и координация;
- (е) Научноизследователска и развойна дейност;
- (ж) Планиране на публични съобщения;
- (з) Разработване на база данни „Извлечени поуки“;
- (и) Регионално сътрудничество (включително, по целесъобразност, в подкрепа на съвместна работа по ядрените електроцентрали в други държави в региона).

ЧЛЕН 4. СТРАТЕГИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

България ще насърчава Проектната компания да избере Проект на ядрен реактор от САЩ и да ангажира американски субект за доставчик на технология, както и да разгледа

американски субект като възможен изпълнител на ИДС за Проекта, а Съединените щати ще насърчават такова участие на субекти от САЩ, предвид стратегическото значение на двустранните отношения между Страните, техните общи правителствени цели съгласно настоящото споразумение и желанието да се увеличи максимално ефикасният и ефективен принос на американски експертен опит в областта на технологиите, регулацията, безопасността и сигурността. Американските субекти, участващи в Проекта в ролята на доставчик на технология, но и американски субекти, избрани за, изпълнител на ИДС, както и всички финансови институции от САЩ, участващи във финансирането на Проекта, се потвърждават отделно от България.

ЧЛЕН 5. УПРАВЛЕНИЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО

1. Страните създават Управителен комитет, съставен от представители на Страните, който да координира, улеснява и разглежда съвместните дейности по настоящото споразумение.
2. Управителният комитет действа с консенсусно решение на всички членове на Управителния комитет и може да кани допълнителни експерти и технически звена за контакт, при необходимост, да присъстват на заседанията и да предоставят съвети и препоръки на Управителния комитет.
3. Управителният комитет се свиква при необходимост и провежда най-малко две редовно планирани работни сесии годишно, освен ако съвместно не е решено друго.
4. Управителният комитет може да създава двустранни работни групи, когато това е необходимо, за изпълнение на неговата работа съгласно настоящото споразумение.
5. Управителният комитет предоставя насоки и информация на Съвместния комитет за изпълнение на Проекта (СКИП), като допринася за Доклада за концепцията и изпълнението (ДКИ) на Проекта, според случая, и улеснява сътрудничеството между участниците в Проекта и Проектната компания, като признава политиките, процедурите и правото на независимо вземане на решения на тези участници в Проекта и Проектната компания.

ЧЛЕН 6. ДОКЛАД ЗА КОНЦЕПЦИЯТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО

1. В срок от тридесет (30) дни от влизането в сила на настоящото споразумение Страните следва да създадат Съвместен комитет за изпълнение на Проекта (СКИП), който се очаква да се състои от представители на Страните и участниците в Проекта, да докладва на Управителния комитет и да изготви проект на ДКИ, признавайки, че целта на ДКИ е да бъде завършен в срок от дванадесет (12) месеца от влизането в сила на настоящото споразумение. Участниците могат, по общо решение, да поканят други участници да участват в СКИП, според случая.
2. Очаква се ДКИ да включва:
 - (а) подготовка на Проектна документация (FEED) и Документация за разработка на Проекта;
 - (б) потенциални договорености и източници за финансиране на Проекта, идентифицирани и съставени от СКИП, като се очаква, че СКИП ще настоява за участие от американски и европейски публични и частни институции във финансирането на Проекта, и като се отчита, че всяко финансиране от държавни органи на САЩ ще бъде предмет на съображенията, изложени в член 8 от настоящото споразумение; и
 - (в) насоки относно потенциалната/ите структура/и, включително избора на технология за Проекта, очаквайки, че Проектната компания ще избере проект на ядрен реактор от САЩ и ще ангажира субект от САЩ като доставчик на технология.
3. При съставянето на ДКИ се очаква СКИП да се консултира със Страните, Управителния комитет, участниците в Проекта, другите участници и Проектната компания, според случая, във връзка с елементите, посочени в параграф 2 от настоящия член, с оглед на разглеждането на тези субекти и по-нататъшните действия, които те считат за целесъобразни.
4. След завършване на ДКИ, както е определено от Управителния комитет, Управителният комитет предоставя в писмена форма копия на завършения ДКИ на

Страните и на Проектната компания и, когато е целесъобразно, на участниците в Проекта и други участници.

5. В срок от 30 дни от датата, на която Управителният комитет разпространи ДКИ до Страните, съгласно параграф 3 от настоящия член, всяка от Страните писмено уведомява другата страна за своята преценка относно това дали ДКИ адекватно разглежда въпросите, посочени в параграф 2 от настоящия член (ако според преценката въпросите се разглеждат адекватно, това представлява „Приемане на ДКИ“). Ако Приемането на ДКИ от двете страни не се осъществи в срок от 30 дни, включително поради това, че някоя от Страните е съобщила, че ДКИ не разглежда по подходящ начин въпросите, посочени в параграф 2 от настоящия член, Страните своевременно започват консултации за разрешаване на нерешените въпроси, преди да продължат по-нататъшно сътрудничество съгласно настоящото споразумение. Когато е необходимо Съединените щати ще предоставят техническа експертиза на България, Проектната компания и участниците в Проекта, доколкото са идентифицирани конкретни области, в които са необходими допълнителни консултации.

ЧЛЕН 7. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

Страните отбелязват намерението на България да спазва всички правила на България и Европейския съюз в областта на обществените поръчки при изпълнението на Проекта. Страните отбелязват, че експертният опит на САЩ в областта на технологиите, регулацията, безопасността и сигурността, предлаган съгласно настоящото споразумение, ще бъде най-ефективен, ако доставчикът на технологии и изпълнителят на ИДС по Проекта са субекти от САЩ. В тази връзка, ако е необходимо и целесъобразно, България следва да се стреми да получи изключение или разрешение от Европейската комисия и/или други съответни компетентни органи, че финансирането на Проекта и изборът на доставчик на технология не е необходимо да бъдат подложени на открита пазарна процедура. България също така ще обмисли използването на субект от САЩ като изпълнител на ИДС по Проекта и получаването на освобождаване или разрешение от тези органи, че изборът на такъв изпълнител на ИДС не следва да бъде подложен на открита пазарна процедура. Страните приемат, че всяко такова освобождаване или

разрешение зависи от независимо взетото решение на Европейската комисия и/или други съответни компетентни органи. Освен това Страните отбелязват, че всички поръчки за строителство, доставки и услуги по Проекта ще се провеждат от Проектната компания в съответствие с българското национално законодателство. Страните могат да сключват споразумения за изпълнение или договорености, свързани с възлагането на обществени поръчки, ако е необходимо.

ЧЛЕН 8. ФИНАНСИРАНЕ

Съединените щати изразяват силния си интерес за улесняване използването на банката „Експорт-импорт“ на Съединените щати и финансови институции на САЩ, които са на разположение и са приложими, в подкрепа на цялостното финансиране на Проекта, при спазване на политиките, процедурите, изискванията и правото на тези институции независимо да вземат решения, включително по-специално тяхната правна, техническа, финансова, екологична, социална и свързаната с безопасността надлежна проверка /“дю дилижънс”/ на Проекта. Страните отбелязват, че тази надлежна проверка може да включва преглед от такива институции на ДКИ, Проектната документация (FEED), документацията за развитие на програмата, структурата, графика или други аспекти на Проекта, независимо от преценката или друга информация, предоставена от Съединените щати по тези аспекти съгласно настоящото споразумение. Такова финансиране ще бъде предмет на графика, финансовата структура, проектната документация и условията за кредитиране от финансовите институции на САЩ и ще бъде отразено в съответната финансова документация за такива институции, обхващащо съответните контрагенти по Проекта, включително България.

ЧЛЕН 9. ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВЕРИТЕЛНОСТ

1. В случай че информацията, определена своевременно като „поверителна търговска информация“, бъде предоставена или създадена съгласно настоящото споразумение, всяка от Страните защитава тази информация в съответствие с приложимите национални закони и административни практики и прилага договорни мерки, когато е целесъобразно, за да изиска от съответните участници в Проекта, а за България -

Проектната компания, да предоставят същата защита. Дадена страна може да определи информация като „поверителна търговска информация“ ако лице, разполагащо с информацията, може да извлече икономическа полза от нея или да получи конкурентно предимство спрямо лицата, които не разполагат с нея, и информацията не е общоизвестна или публично достъпна от други източници, и собственикът не е предоставил информацията преди това, без да наложи своевременно задължение за запазване на поверителността ѝ.

2. Освен ако националните закони не изискват това, непублична информация, предадена съгласно настоящото споразумение, не се разкрива от получаващата страна на трети страни без писменото съгласие на другата страна и се използва изключително в съответствие с настоящото споразумение, а не за други цели.

3. Ако някоя от Страните реши, че дадена съвместна дейност може да доведе или е довела до създаването на интелектуална собственост, Страните незабавно се консултират помежду си, за да определят разпределението на правата върху интелектуалната собственост. Страните се стремят да постигнат писмено споразумение относно предоставянето на права върху такава интелектуална собственост. Ако не може да бъде постигнато споразумение в рамките на 12 месеца, сътрудничеството по въпросната съвместна дейност се прекратява по искане от която и да е страна.

ЧЛЕН 10. МЕСТНО УЧАСТИЕ

При спазване на другите разпоредби на настоящото споразумение, както и на техническите и финансовите нужди на проектите, Страните окуражават и насърчават оптимизирането на българското местно участие в Проекта и Програмата.

ЧЛЕН 11. УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Всеки спор, възникнал при прилагането или тълкуването на настоящото споразумение във връзка с правата и задълженията на една от Страните или и на двете Страни, се урежда по взаимно съгласие чрез консултации между Страните.

ЧЛЕН 12. ВЛИЗАНЕ В СИЛА, ИЗМЕНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ

1. Настоящото споразумение влиза в сила на датата на последната нота при размяна на дипломатически ноти между Страните, с които се информират взаимно, че са изпълнили всички приложими изисквания за влизане в сила на настоящото споразумение съгласно съответното им национално законодателство.
2. За да се избегнат съмнения, Страните признават, че настоящото споразумение не създава никакви финансови права или задължения за Страните.
3. Всяка от Страните може да прекрати настоящото споразумение с най-малко едногодишно предварително писмено предизвестие до другата страна по дипломатически път.
4. Независимо от прекратяването на настоящото споразумение, цялата търговски-поверителна или по друг начин непублична информация, получена или създадена по силата на настоящото споразумение, продължава да бъде защитена в съответствие с разпоредбите на член 9 от настоящото споразумение.
5. Настоящото споразумение може да бъде изменено с писмено споразумение между Страните.

Подписано в София на 12.02. 2024 г. в два оригинала на английски и български език, като и двата текста са еднакво автентични.

ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
СЪЕДИНЕНИ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ:

ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:

